

drugovati s nevidljivim kao prisutnim

Ines Kezić

”Ima u evangelizaciji niz metoda koje su dobre, ali ni najsavršenije od njih ne bi mogle nadomjestiti tiho djelovanje Duha. Bez njega ništa ne vrijedi ni najvještija priprava navjesticatelja. I najuvjerljivija oštroumnost bez njega je pred ljudskim duhom bespomoćna. Sve psihološke i sociološke do u tančine razrađene sheme bez njega se ubrzo pokazuju bezvrijednima” /Papa Pavao VI., *Evangeliji nuntiandi*, 75/.

Doista, u katehizaciji često tražimo i istražujemo metode, upotrebljavamo razna sredstva, ulažemo velike napore, sastajemo se i na tečajevе i zajedno istražujemo, a da na kraju otkrijemo da nešto nije u redu, ne postizemo onaj cilj kojeg smo predvidjeli i očekivali. Ovim ne želim reći da svi ti napori, istraživanja i ispitivanja nemaju svoga smisla, nego samo da ostaju prazni ako ih iznutra ne zahvati i preobrazi snaga Duha Svetoga. U njemu i po njemu gotovo svaka metoda dobiva svoju uspješnost, a svi naši napori i istraživanja svoj smisao.

No, što bi to konkretno za nas značilo? To znači, prije svega dopustiti da on nas zahvati i preobrazi i da nas učini autentičnim navjesticateljima. Zar to nije tako već Isus odredio kad je rekao svojim učenicima: ”Imao bih vam još mnogo reći, ali sada ne možete nositi. A kada

dođe on, Duh Istine, uvodit će vas u svu istinu” /Iv 16, 12–13/? Isus se nije brinuo zato da učenici nauče kakvu metodu, nije im zadavao lekcije i ispitivao da provjeri jesu li dobro naučili i da li će znati drugima prenijeti. On je jednostavno živio sa svojima u jednom toplom ozračju prijateljstva, poučavao, izgrađivao, a kad je trebalo i korio i opominjao /usp. Mt 16,23/. Brinuo se da upoznaju Oca /usp. Iv 14,9 sl./, a za nastavak njegova djela obećao im silu odozgor /usp. Dj 1,8/. Po toj su sili najjednostavnije metode apostola imale uspjeha, po toj istoj sili sve metode današnjice mogu postići svoj cilj.

Tiho djelovanje Duha nadilazi sve metode, jer ono dolazi iznutra, zahvaća čovjekove misli, nakane, želje, približavajući se svakom osobno onako kako je on najsposobniji da shvati i prihvati to djelovanje. Zato je osobito važno otkriti puteve i načine djelovanja Duha, kako ih u sebi i drugima ne bismo priječili, nego potpomagali da se razviju do svoje punine. U tom smislu osobito je važna formacija navjesticatelja. Ali, ne samo da znaju ili nauče nešto o tome nego da se sami prepuste djelovanju Duha u sebi, kako bi to djelovanje iskustveno prepoznali i u drugima.

Kad gledamo na vanjsku pojavnost današnjeg svijeta, prije bismo u njemu uočili znakove odsutnosti Božjeg djelovanja, nego njegovu prisutnost. Zato je važno uočiti načine Božje prisutnosti u našem vremenu, uočiti kako se on želi očitovati današnjem vremenu i kakve navjestitelje želi imati.

Papa Pavao VI., koji je bio otvoren da "od Duha primi karizmu svoga vremena" /Ivan Pavao II., Govor na prvu godišnjicu smrti Pavla VI./, ovako je izrazio o tome svoje mišljenje: "Suprotno svakom očekivanju, svijet Boga unatoč tolikim znakovima odbijanja ipak traži, hodeći neobičnim putovima, i bolno osjeća potrebu za njim; taj svijet vapi za blagovjesnicima koji će mu govoriti o Bogu koga poznaju i s kojim druguju kao da vide Nevidljivoga. Svijet treba i od nas očekuje jednostavnost života, duh molitve, ljubav prema svima, naročito prema malenima i siromasima, podlaganje i skromnost, samoprijegor i odricanje. Bez biljega takve svetosti naša riječ teško da će naći puta u srca ljudi našeg vremena. U opasnosti je da bude uzaludna i besplodna" /Evangelii nuntiandi, 76/.

U svjetlu Duha Božjega Pavao VI. uočava bolnu potrebu današnjeg čovječanstva za Bogom i njegov vapaj za pravim blagovjesnicima. Nisu li tu istu potrebu uočavali i proroci i ljudi Duha Božjega u svim vremenima? Zar nisu oni znali pročitati prave potrebe i težnje, unatoč vanjskog odbijanja i bježanja ljudi njihova vremena od Boga? Nisu li oni znali na istinska traženja dati i pravi odgovor?

Jedino je u njegovu Duhu moguće uočiti potrebu današnjeg čovječanstva za Bogom, i iza prividnog zabacivanja i odbacivanja uočiti njegovo bolno traženje. Jedino je u njegovu svjetlu moguće vlastiti život ponuditi kao odgovor i svjedočanstvo na ta bolna traženja. A za taj odgovor traže se blagovjesnici koji će "govoriti o Bogu koga poznaju i s kojim druguju kao da vide Nevidljivoga".

Pavao, koji je kod Damaska upoznao i "vidio Nevidljivoga" /usp. Dj 26,19/, promijenio je odmah svoj način djelovanja. Njegovo kasnije propovijedanje oslanjalo se uglavnom na snagu Duha. Zato sam kaže: "Moja riječ i moje promišljenja

povijedanje nije se sastojalo u uvjerljivim riječima mudrosti, već u očitovanju Duha i snage, da se vaša vjera ne oslanja na ljudsku mudrost, nego na Božju snagu" /1 Kor 2, 4–5/. Za otajstva o kojima je govorio, svjedočio je: "Nama je to Bog objavio po Duhu" /1 Kor 2,10/. Taj isti Duh je djelovao i u onima kojima je Pavao govorio. Zato je mogao reći: "A mi nismo primili duha ovoga svijeta, nego Duha koji dolazi od Boga, da upoznamo darove koje nam Bog dobrostivo darova" /1 Kor 2,12/.

Tim načinom djelovanja Pavao je posredovao svoje iskustvo. Govorio je o Isusu proslavljenom kojeg je osobno susreo, kojeg je motrio kao da gleda Nevidljivoga i kojeg je poznavao po unutarnjem djelovanju Duha.

Dok razmišljah o ovome, dođe mi u ruke knjižica "Frany" u kojoj pisac Michel Sinniger posreduje svoje životno iskustvo. On je poslije smrti svoje žene iskusio duboku i zbiljsku povezanost s njom po ljubavi koja ih je i za života vezala u bračnom zajedništvu. Ali je nakon smrti ta povezanost postala još dublja i osobnija, produhovljenija, uvjetovana tjelesnom odsutnošću ljubljenog bića i čežnjom za jednim novim sjedinjenjem s njim u slavi. Spontano pomislih: ako ovako snažna i konkretna veza može biti s jednim običnim ljudskim bićem, podložnim smrtnosti, koje ljubav čini živim i prisutnim u životu jednog čovjeka, koliko je to više slučaj s onim koji je u nas ulio svoga Duha i po njemu nam postao tako prisutan da u tom Duhu možemo govoriti Ocu njegovim glasom: "Abba...!" /Rim 8,15/?!

Ali, pogledajmo iskustvo Sinnigera:

"Ona postoji. Ja to znam. Ona postoji osobno, i njena je prisutnost jasnija i nedostupnija... ja ne znam gdje je ona, ali je svuda osjećam.

Možda treba dotrpeti jednu takvu razdvojenost da se bolje shvati nevidljiva Božja susretljivost, koja protječe u nama i životno nas osposobljuje, dohvatna samo po protjecaju što nas pokreće. Jedno se drugo, stvarnije, zbližavanje jasno nameće: po našoj međusobnoj vjernosti, primjer je za to Frany, ja oblikujem svakog dana svoj bolni život u jedan sigurniji život; ono što ja imam od nje je, to čuvam i nu-

ka me da to razvijem...

Kako je snaga vjernosti morala preobraziti apostole! I koliko su oni isto tako morali pri tom snažnije osjetiti učinke i događanje nakon Uzašašća" /str. 28/.

Sinniger je uvjeren da mu je iskustvo bračnog zajedništva uistinu pomoglo da bolje shvati Boga i njegovu blizinu, a odsutnost ljubljenog bića uvela ga u drugovanje s Nevidljivim. On upućuje na to otkrivanje u svakodnevnom životu: "Krist također pobjeđuje po slavi svoje braće i sestara, po ljudskome. I najmanje zračenje koje dolazi od jednog stvorenja nije, u biti, različno od onoga koje ushićuje sve stvorenje, sveopći su Duhovi Božje djelo. Ili, točnije, ti se Duhovi događaju također po ljudima.

Svatko može biti vjesnik Nasljedovanja. Treba ga otkriti, treba ga slijediti. Tako se postupno razlijeva povezujuća Spasiteljeva snaga. U njemu se prepoznajemo" /str. 29/.

Čovjek našeg vremena, Sinniger, spontano prelazi sa pojavnih stvarnosti na nadiskustvene. On duboko u sebi proživljava događaje i iskust-

vo svoga života i kroz njih na neki način motri Nevidljivoga. Ta iskustva mu pomažu da shvati ono što nadilazi ljudsko iskustvo i da stupi u jedan topli doista osobni susret s Nadspoznatljivim i da s njim veoma prisno druguje. Zato je i posredovanje njegova iskustva tako neposredno, neodoljivo i privlačno i uvjerljivo.

Sinnigerovo iskustvo poziva nas na otkrivanje i vrednovanje naših vlastitih iskustava, kako bi po njima postali vjerodostojni svjedoci onoga s kojim kao nevidljivim drugujemo, jer današnji svijet ne podnosi praznih i izvještačenih riječi. On traži jednostavnost života i riječi za kojima stoji iskustvo života.

Ako naučimo drugovati s Nevidljivim, osjetit ćemo doista njegovu stvarnu založenu i djelotvornu prisutnost. Onda se možemo nadati da će nam on dati "rječitost i mudrost" /Lk 21,14/, koja će preobraziti naše metode i učiniti plodonosnima sve naše napore /usp. Ps 1,3/. Osjetit ćemo da se on, na sebi svojstven način, objavljuje i današnjem čovječanstvu, i da smo mu za to i mi potrebni.